

ІМ'Я & СИМВОЛ. САКРАЛЬНИЙ ЗМІСТ УКРАЇНСЬКОЇ АЗБУКИ

2. Азбука як божественне послання

Дев'ята тріада		
800	Ѓ О omega Грецька омега ω	Літера Ѓ уживалася винятково для грецьких слів. В окремих системах використовувалася для демонстрації граматичної різниці між омофонами. 1. «Омега» (Ѓ) є особливою у слов'янській абетці, оскільки не має власного звукового значення. Разом з тим, є знаковою літерою. Символізує статочне завершення, перехід від земного знання (алфавіту) до пізнання Бога (вічності). Коли «Он» (О) є колом Божественної присутності, то От – це розімкнене коло, чаша, що наповнюється до країв і виплескується у вічність. Ѓ – символ людської душі, яка повністю відкрилася Небу, оскільки більше не замкнена в собі і готова прийняти «чистий Дух». 2. Графіка: Чаша Викуплення. Є третьою з чотирьох чаш пасхального Седеру, яку п'ють після трапези, символізуючи визволення Богом із рабства. Вона асоціюється з біблійною обіцянкою «Я спасу вас простягнутою рукою» (Вихід 6: 6). За переказами є тією «чашею після вечери», яку Ісус Христос підніс на Тайній вечері, започатковуючи Новий Завіт у Своїй крові. 3. Символ Кінця та Вічності. Назва походить від грецького «о-мега» (о-велике). Оскільки це була остання літера грецького алфавіту, вона стала всесвітнім символом фіналу. Вираз «Я є Альфа і Омега, Початок і Кінець» (Об'явлення 1: 8) зробив цю літеру символом божественної повноти. У слов'янській абетці «Аз» (Я) та «Омега» (Кінець) замикають коло буття. 4. Літера «Ѓ» означає число 800. Це число великого масштабу, яке вказує на завершення повного циклу перед переходом до тисяч. Вісім є числом «восьмого дня», дня майбутнього віку, який настане після завершення земної історії. Світ було створено за 6 днів, а 7-й (субота) став днем спокою. Отже, земна історія вкладається в цикл із семи днів. Христос воскрес «першого дня тижня» (у неділю), що йде одразу за сьомим днем (суботою). Тому неділя для християн є прообразом «восьмого дня», дня перемоги над смертю та часом. У зв'язку з цим в іконографії та архітектурі часто використовується восьмикутник (наприклад, форма куполів або хрестильних купелей – баптистеріїв). У Старому Завіті обрізання відбувалося саме на 8-й день як знак союзу з Богом. У ковчезі врятувалося саме 8 людей, що стало початком «нового людства» після потопу. У математиці ∞ – символ нескінченності, повернутий вертикально, що вказує на перехід від земного до небесного. У Книзі Буття число 800 фігурує в життєписах перших патріархів, показуючи, що після народження ключових спадкоємців завіту починався довгий, благословенний період продовження роду: Син Адама, Сиф (через лінію якого народився Ной, а згодом і Месія), після народження свого сина Еноша «жив вісімсот років і породив синів і дочок» (Буття 5: 7). У Старому Завіті 800 виступає мірою неймовірної воїнської звитяги, здійсненої під прямим Божим керівництвом. У списку найсильніших лицарів царя Давида першим згадується головний над тридцятьма воїнами: «він підняв свого списа проти вісьмохсот чоловік, яких і побив за один раз» (2 Самуїлова 23: 8). З погляду людської логіки, одна людина

		не здатна перемогти 800 озброєних ворогів одночасно. Цей сюжет, як і історія про 300 воїнів Гедеона, показує, що коли Дух Господній сходить на віруючого, людські обмеження зникають, і перемога стає абсолютною. Гематрія Імені Ісус: Грецьке написання імені Ісус (Ιησους) дає в сумі число 888 (Ι=10, η=8, σ=200, ο=70, υ=400, ζ=200). Складова частина цієї священної трикратної вісімки (800) символізує, що Христос приніс світові визволення від гріха і відкрив двері до «восьмого дня» – вічного життя. Гематричний контекст в івриті. В єврейській системі гематрії для позначення числа 800 використовують комбінацію літер (ל"ל – Тав + Тав, тобто 400 + 400), або кінцеву форму літери Пей (ף) у розширеній системі алфавіту (Отіот Софіт). Літера Пей означає «вуста» або «слово», символізує, що нове життя та надприродні перемоги даруються через Боже Слово та щирю молитву, яка виходить із вуст людини. У святих отців Василя Великого чи Григорія Богослова число 8 означає стан після Другого пришествя: 7 днів (Земле) є повнотою земного часу; 8-й день – це «день незахідний», вічність у Царстві Божому, де вже не буде зміни дня і ночі (800 – це повнота небесного буття). 5. Використовували Омегу не скрізь. Її ставили у словах, щоб підкреслити їхню винятковість. Наприклад, у вигуках звернення до Бога: «Ї, Господи!». 6. Чому вона зникла? Оскільки на слух «О» та «Ї» нічим не відрізнялися, під час реформ правопису (коли мову очищали від суто релігійних дублікатів) Омегу видалили як «зайву». Вона залишилася лише в церковнослов'янських книгах. У букварі І. Федорова позначена словами: Отец, отца (відкривати Небесного Отця).
800	Ї Ї Отъ Пишеться як грецька омега Лігатура w + t	- Откривать, открываемо. 1. Омега та «От». У пізнішій кирилиці Омега часто поєднувалася з літерою «Т» над нею, утворюючи лігатуру «От» (Ї). Використовували для позначення прийменника «отъ» і префікса «от». Літера От стоїть на межі між буквами та цифрами, між мовою та мовчанням. Коли говоримо «От», то маємо на увазі «від» (початок відліку від Бога). У християнській містиці означає простір чистого Духу. На цьому рівні слова більше не потрібні. Молитвеник починає з літери «Аз», щоб навчитися говорити з Богом, а приходить до «От», щоб навчитися мовчати з Ним. 2. Використовували для розрізнення значень: наприклад, прийменник «від» писали через звичайне «О», а коли йшлося про час або вищий ступінь – могли вживати декоративну форму Ї.
900 ¹	Ц, ц	- У кириличній абетці філософське послання «Ц» пов'язують із словами: целомудрие, целомутрите (чистота, цілісність думок).

¹ Коли звичайних літер не вистачало для позначення величезних масштабів (наприклад, зірок на небі чи війська), використовували систему спеціальних обводів:

1. Тисяча: До літери додавали похилу риску з двома рисками зліва внизу (наприклад, ꝥА – це 1 000).
2. П'ятьма (10 000): літеру обводили суцільним колом. Назва свідчила про те, що далі числа ставали неосяжними.
3. Легіон (100 000): літеру обводили колом із крапок, що символізувало величезну кількість воїнів або ангелів.
4. Леандр (1 000 000): літеру обводили колом із ком, рисочок або променів (☼). Межувало з нескінченністю.
5. Ворон (10 000 000): літеру обводили колом із хрестиків. Назва «ворон» (або «вран») натякала на те, що це число «чорне», тобто незбагненне для людського розуму.
6. Колода (100 000 000): найбільше число. Літеру брали у квадратні дужки або ставили над нею спеціальні знаки. Казали: «і більше сього несть розуму людському».

	ци Глаголична ці Ѡ	1. Ц (Ци) – Світло як вища Ціль, у д-сл. контексті – це заклик: «Дивись!», «Це воно!». Закликає людину до духовної стійкості та праведності, оскільки походить від єврейської літери «Цаді» (צ), яка символізує праведність. 2. Графічно нагадує чашу з гострим дном або стрілу, спрямовану вгору. Символ фокусування всієї енергії в одній точці. 3. Число 900 – останнє числове значення перед тисячею (символом вічності). Похідне від числа 9 (яке в біблійній символіці часто означає фінал, суд або завершення циклу) і помножене на 100, воно вказує на ситуації, коли людська гординя чи земні обставини досягають апогею, після чого настає Божественне втручання. Найвідоміший сюжет із цим числом описаний у Книзі Суддів і розповідає про неймовірну військову перевагу ворогів Ізраїлю. Ханаанський воєначальник Сісера протягом 20 років жорстоко пригнічував ізраїльтян. Його головною тактичною перевагою були «вісімсот залізних колісниць» (за одними списками перекладів) або, як зазначено в канонічному тексті: «бо він мав дев'яťсот залізних колісниць» (Суддів 4: 3). На той час 900 залізних колісниць були вершиною військових технологій – аналогом сучасних танків, проти яких беззбройні піші ізраїльтяни не мали жодного шансу. Проте пророочиця Девора та полководець Барак довірилися Богові. Господь навів надприродну зливу, річка Кішон розлилася, і всі 900 колісниць погрузли в багні, ставши безпорадними. Це число показує, що будь-яка земна «залізна» міць руйнується під Божим подихом. Позначення тривалості життя перших патріархів. Адам прожив 930 років, Сиф – 912 років, Енош – 905 років, Кенан – 910 років, Яред – 962 роки, Матусаїл (найстарший) – 969 років, Ной – 950 років (Буття 5). Дев'яťсот років – символ повноти фізичного життя, яку Бог дав першим людям завдяки генетичній чистоті до Потопу. Проте, жоден із них так і не дожив до 1000 років (числа Божої вічності та досконалості), що символізує наслідок гріхопадіння: людина зупиняється на межі 900 років, демонструючи свою смертність перед Творцем. Єврейська гематрія. Число 900 позначають за допомогою комбінації літер (ת"ת"ת – Тав + Тав + Коф, тобто 400 + 400 + 100), або кінцеву форму літери Цаді (צ) у розширеній системі алфавіту (Отіот Софіт). Літера Цаді перекладається як «праведник». Кінцева форма літери (пишеться як пряма лінія, що йде глибоко вниз) символізує праведника, який вистояв у випробуваннях і чия віра пустила глибоке коріння. У контексті перемоги над 900 колісницями Сісери це нагадує, що праведність та вірність Богу перемагають будь-який матеріальний тиск світу. У букварі І. Федорова позначена словами: Цар, церков, царство (чиста непорочна церква).
90	У, Ч чрьвь Глаголична черв Ѣ	Філософське послання: черв, чтиши, чти. 1. Ч (Червь) – окремий сакральний символ, що завершує земне становлення людини. У давнину означала червоний колір (колір крові та вогню), символізує найвищу земну чесноту – жертвність. У контексті Червь «Аз» – це вже не просто «Я», а людина, чиє Світло стало теплим, живим і жертвним (Світло як Жертвна Любов). В історичному сенсі червлений колір є символом очищення вогнем та царської гідності.

Цікаво, що сама назва «п'ітьма» згодом стала означати просто «дуже багато», а «легіон» досі використовується для опису незліченної кількості.

		2. Графіка. Форма літери Ч нагадує чашу на високій ніжці. Людина стає посудиною, наповненою духовним досвідом Символ готовності прийняти Божу благодать. Вертикальний рух. Образ людини як паростку, яка тягнеться руками до неба, завершуючи свою трансформацію. 3. Червль – Колір Життя та Жертви. Назва походить від «червленого» (яскраві відтінки червоного, пурпуру). У Біблії червлений – колір завіси у Скинії та шат царів. Означає, що людина, яка пройшла шлях навчання (Ук) і свободи (Ферт), стає «царем» над власними пристрастями. Колір крові Христа. Стати «Червленим» – означає навчитися любити настільки сильно, що ти стаєш здатним на самопожертву. 3. Числове значення: 90. У кириличній системі (де «Ч» замінила давню «Коппу») вона часто асоціюється з наближенням до завершення циклу. У Біблії число 90 є символом Божої всемогутності, вірності Його обітницям та тріумфу над фізичними законами. Згадується у контексті подолання людської немочі, коли Бог робить неможливе реальним. Найважливіший біблійний сюжет, де фігурує це число, пов'язаний із народженням сина обітниці – Ісаака: Коли Бог з'явився Аврааму і підтвердив Свій завіт, пообіцявши, що його дружина Сарра народить дитину. Авраам засміявся про себе і подумав: «Чи народиться син у столітнього? І чи Сарра, яка має дев'яносто років, народить?» (Буття 17: 17). З погляду медицини та біології, народження первістка жінкою у віці 90 років є неможливим. Число 90 тут виступає символом людського безсилля та старості. Коли Сарра дійсно народила Ісаака, це стало доказом того, що для Бога немає нічого неможливого, а Його слово завжди виконується, попри будь-які природні обмеження. 90-й Псалом («Хто живе під охороною Всевишнього...») є головною біблійною молитвою про захист від ворогів, хвороб та раптової смерті. Текст псалма запевняє, що той, хто покладається на Бога, не боїтиметься ні «нічного страху», ні «стріли, що вдень літає». Єврейська гематрія Числу 90 відповідає вісімнадцятому літеру – Цаді (צ), назва якої походить від слова цадік (צדיק), що означає «праведник». Графічно літера нагадує людину, яка схилилася у молитві або розкаюванні перед Богом, піднявши руки до неба. У духовному контексті числа 90 літера Цаді символізує праведність, що діє через віру. Саме віра 90-річної Сарри та Авраама дозволила їм стати праведниками в очах Бога і прийняти диво. Це показує, що праведність це не лише виконання правил, а повна довіра Творцю у безвихідних ситуаціях. 4. Ч – Честь і Чистота. Слова «Честь», «Чистота», «Чоловік» починаються з цієї літери. Справжня людина має чисте серце, обмите «червленим» вогнем любові. - У букварі І. Федорова позначена словами: Человечен (розшифрування: червоний, червлен, человек, серце, життя). Основний принцип – чти життя, дане тобі Господом. Фінал сакрального циклу
1. Підсумок От: «Аз єсть світ» пройшло шлях від самоусвідомлення до космічного злиття з Творцем. Тепер молитвеник – не просто точка у світі, він – простір, де перебуває Бог. 2. Літери Ц і Ч ставлять фінальну печатку на вченні про Світло у контексті азбуки, перетворюючи його з абстрактної ідеї на Ціль та Жертву. Літери Ц (Ци) та Ч (Червль)		

показують, як цей «чистий Дух» кристалізується в останніх земних чеснотах: вищості мети та жертвності.

Азбука від А (Аз) до Ч (Червль) складає своєрідну формулу душі, яка є повною:

1. Усвідомлення себе (Аз).
2. Стати подібним до Бога (Како).
3. Знайти спокій (Покой).
4. І, нарешті, знайти свою Ціль (Ци) та виявити найвищу Любов-Жертву (Червль).

Відтворення семантики азбуки є моментом істини, коли розрізнені літери-намистини збираються у єдине ціле – Азбучне Послання. Наші предки зашифрували в алфавіті не просто звуки, а цілісну систему духовного шляху, яка ідеально розкриває початкову тезу: «Аз єсть свѣт». Коли прочитати назви літер як зв'язний текст, отримаємо маніфест вільної та духовної людини:

Азбучне пророцтво:

- Аз Буки Віді – Я Бога відаю (знаю).
- Глаголь Добро Єсть – Глаголити (творити) добро – це і є саме життя.
- Живѣте Зело Земля – Живіть ревно на цій землі.
- Іже Како Люди Мисліте – І як належить людям, мисліть.
- Наш Он Покой – Наш Він (Бог) – це наш спокій.
- Рци Слово Твердо – Проголошуй слово істини твердо.
- Ук Ферт Хер – Навчайся, щоб стати вільною людиною, що несе в собі Христа (перехрестя світів).
- От Ци Червль – Від цієї вищої цілі народжується жертвна любов.

Далі буде.